

Okresní soud
v Novém Jičíně

Interní protikorupční program Okresního soudu v Novém Jičíně

Aktualizované znění k 1.6.2016

schválil:
JUDr. Vít Veselý
předseda okresního soudu

Protikorupční program je platný i pro rok 2017

OBSAH

1 ÚVOD	3
2 VYMEZENÍ POJMŮ	4
3 OBECNÁ OPATŘENÍ INTERNÍHO PROTIKORUPČNÍHO PROGRAMU.....	5
3.1 Obecná oblast	5
3.2 Oblast veřejných zakázek	5
3.3 Oblast uzavírání a realizace smluv	5
3.4 Oblast hospodaření s majetkem	6
3.5 Oblast řídicí	6
3.6 Oblast přijímání nových zaměstnanců	6
3.7 Oblast vzdělávání	6
3.8 Oblast legislativní činnosti	7
3.9 Oblast výkonu soudní moci	7
4 HLAVNÍ ZÁSADY A ÚKOLY IPP-OSNJ.....	8
4.1 Vytváření a posilování protikorupčního klimatu.....	8
4.1.1 Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky	8
4.1.2 Etický kodex soudců a zaměstnanců Okresního soudu v Novém Jičíně.....	8
4.1.3 Vzdělávání soudců a zaměstnanců	9
4.1.4 Systém pro oznámení podezření na korupci	9
4.1.5 Ochrana oznamovatelů, soudců a zaměstnanců.....	10
4.2 Transparentnost	11
4.2.1 Zveřejňování informací o veřejných prostředcích	11
4.2.2 Zveřejňování informací o systému rozhodování	12
4.3 Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol	13
4.3.1 Hodnocení korupčních rizik	13
4.3.2 Prošetřování a monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci	13
4.4 Postupy při podezření na korupci	14
4.4.1 Postupy při prošetřování podezření na korupci	14
4.4.2 Následná opatření.....	14
4.5 Vyhodnocování interního protikorupčního programu.....	15
4.5.1 Vyhodnocování IPP-OSNJ.....	15
4.5.2 Zprávy o plnění IPP-OSNJ.....	16
4.5.3 Aktualizace IPP-OSNJ.....	16
5 METODA HODNOCENÍ KORUPČNÍCH RIZIK.....	17
6 PŘÍLOHY	19
6.1. Příloha č.1: Etický kodex soudců a zaměstnanců Okresního soudu v Novém Jičíně	

6.2. Příloha č. 2: Mapa korupčních rizik

1 ÚVOD

Interní protikorupční program Okresního soudu v Novém Jičíně (dále jen "IPP-OSNJ") je dokument vycházející ze Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014 a Resortního interního protikorupčního programu Ministerstva spravedlnosti. Jeho aktualizace je prováděna v souladu s resortní instrukcí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16.3.2016, č.j. 13/2015-OK-OFK/94.

Cílem zpracování IPP-OSNJ je vytvořit u Okresního soudu v Novém Jičíně prostředí odmítající korupci, vhodnými průběžně přijímanými opatřeními toto prostředí posilovat, zejména posilováním morální integrity soudců a zaměstnanců, aktivní propagací etických zásad, např. v rámci vzdělávání soudců a zaměstnanců, propagací protikorupčního postoje vedením soudu i všemi vedoucími pracovníky.

2 VYMEZENÍ POJMŮ

Klientelismus - je neoficiální systém organizace založený na protekci, konexích a rozhodnutích „v zákulisí“, uvnitř struktur politické moci, též lze chápat jako vztah, kde veřejné činitele a zájemce o státní zakázky spojuje společný osobní prospěch, takže se navzájem chrání, nebo z nabízené a přijímané ochrany mají (finanční) prospěch.

Korupce – (latinsky *corrumpere* = kazit, oslabit, znetvořit, podplatit) zneužívání veřejných prostředků k dosažení vlastních individuálních či skupinových zájmů, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování, jakož i zneužití svého postavení k obohacení sebe nebo jiného v soukromé sféře. Motivem je získání neoprávněného zvýhodnění pro sebe nebo jiného, na které není nárok. Pojem korupce nelze zužovat pouze na přímé úplatkářství, dalšími formami korupce jsou rovněž klientelismus, propojující soudce a zaměstnance s podnikatelskou sférou poskytováním vzájemných výhod, a nepotismus.

Nepotismus - zvýhodňování, prosazování příbuzných, případně přátel a dalších spřízněných osob z pozice svého postavení při obsazování nejrůznějších funkcí, mnohdy oproti lépe kvalifikovaným kandidátům.

Úplatek - neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě, a na kterou není nárok.

Střet zájmů - situace, ve které je osoba odpovědná dvěma nebo více různým organizacím či autoritám, jejichž požadavky na její chování se více či méně zásadním způsobem rozcházejí. Je to stav, kdy určitý subjekt, který je povinen něco konat (nebo se naopak nějakého jednání zdržet), se současně dostává i do pozice subjektu, jemuž je takové plnění (zdržení se) ku prospěchu nebo naopak ke škodě.

Supervize - smyslem supervize je rozvíjet profesní dovednosti supervidovaných, posilovat vztahy v pracovním týmu a nacházet řešení problematických situací. V procesu supervize poskytuje supervizor supervidovanému zpětnou vazbu k jeho práci. Supervize má většinou formu rozhovoru mezi supervizorem a supervidovaným (supervidovanými). Supervize zvyšuje účinnost práce zaměřením se na její cíle, zvyšuje i kvalitu práce zaměřením se na průběh (proces). Ústřední pozornost je věnována vztahům, které jsou v pomáhajících profesích snad nejdůležitějším prostředkem k dosahování cílů a nejvýraznější známkou kvality práce. Supervize obsahuje složky nadhledu a dohledu a zaručuje dobrou úroveň odbornosti jak v oblasti schopností, vědomostí a dovedností, tak v oblasti etické a hodnotové.

Veřejné prostředky - veřejné finance, věci, majetková práva a jiné majetkové hodnoty patřící státu, organizační složce státu, která je účetní jednotkou podle zvláštního právního předpisu, státní příspěvkové organizaci, státnímu fondu, územnímu samosprávnému celku, městské části hlavního města Prahy, příspěvkové organizaci územního samosprávného celku nebo městské části hlavního města Prahy a jiné právnické osobě zřízené k plnění úkolů veřejné správy zvláštním právním předpisem nebo právnické osobě zřízené na základě zvláštního právního předpisu, která hospodaří s veřejnými prostředky.

3 OBECNÁ OPATŘENÍ INTERNÍHO PROTİKORUPČNÍHO PROGRAMU

Ke snižování rizika výskytu korupce u Okresního soudu v Novém Jičíně obecně přispívají opatření, spočívající v dodržování právních předpisů, jež lze rozdělit do následujících oblastí:

3.1 Obecná oblast

- Důsledně dodržovat právní normy.
- Maximálně zprůhlednit všechny činnosti, při kterých může ke korupčnímu jednání docházet.
- Zavést vícestupňové rozhodování a udržovat účinný vnitřní kontrolní systém.
- Zavést dle kapacitních možností pravidlo čtyř očí, každá činnost by měla být monitorována dvěma navzájem nezávislými zaměstnanci.
- Dodržovat Etický kodex soudců a zaměstnanců Okresního soudu v Novém Jičíně.
- Pořizovat zápisy ze všech uskutečněných jednání, které se přímo týkají rozhodování nebo postupu v níže uvedených oblastech.

3.2 Oblast veřejných zakázek

- Postupovat podle ustanovení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách v platném znění a Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 17.6.2011, č. j. : 65/20011-INV-SP, o zadávání veřejných zakázek v resortu Ministerstva spravedlnosti, v platném znění.
- Trvale využívat monitorovací a kontrolní systém procesu zadávání veřejných zakázek.
- Zajistit povinné vzdělávání v oblasti veřejných zakázek (vzdělávání managementu).
- Při zadávání podmínek a vyhodnocování nabídek uplatňovat transparentnost a nediskriminační charakter kritérií.
- Výběrové komise sestavovat tak (např. formou rotací zaměstnanců), aby byla možnost korupčního jednání minimalizována.

3.3 Oblast uzavírání a realizace smluv

Oblastí realizace a uzavírání smluv se rozumí zajištění dodávek zboží, služeb a uzavírání smluv o dílo apod.

- Provádět vyhodnocování aktuálních nabídek před výběrem a rozhodnutím o dodavateli nebo zhotoviteli.
- Zajistit dodržování cenových relací v čase a místě obvyklých (např. průzkumem trhu apod.).
- Řádná kontrola plnění závazků vyplývajících z uzavřených smluv a uplatňování práv plynoucích ze smluvních vztahů k ochraně zájmů příslušného soudu.

3.4 Oblast hospodaření s majetkem státu

- Zamezit přebírání nedokončených nebo nerealizovaných prací, služeb nebo dodávek především výkonem důsledné kontroly ze strany příkazce operace a hlavního účetního před poskytnutím platby dodavateli.
- Zamezit nedůvodnému poskytování záloh (plateb předem) dodavatelům především výkonem důsledné kontroly ze strany příkazce operace a hlavního účetního. Zálohy poskytovat pouze v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními.
- Při uzavírání nájemních smluv dbát na to, aby cena nájmu byla sjednána ve výši v místě a čase obvyklé.

3.5 Oblast řídicí

- Na poradách všech řídicích úrovní věnovat dostatečný prostor boji proti korupčnímu jednání.
- Vytvářet předpoklady pro soulad platového ohodnocení zaměstnance se stanovenými povinnostmi a odpovědnostmi tak, aby jakákoliv možnost ke zneužívání svěřených pravomocí byla pro něj aktuálně i perspektivně zjevně nevýhodná.
- Důsledně dbát, aby vedoucí zaměstnanci a zaměstnanci pověřeni výkonem kontroly po linii řízení měli své povinnosti zapracovány v popisu pracovní činnosti.
- Nekompromisně řešit všechny náznaky a zjištěné případy korupčního jednání.
- Důsledně kontrolovat rizikové činnosti a pravidelně je vyhodnocovat.
- V případě pochybení nebo selhání zaměstnance seznámit ostatní zaměstnance na pracovních poradách s případem a s opatřeními, která byla přijata.
- Za porušení povinností stanovených právním předpisem nebo interním aktem řízení uplatňovat vůči zaměstnancům příslušné sankce.

3.6 Oblast přijímání nových zaměstnanců

- Zabezpečit objektivnost procesu přijímání nových zaměstnanců.
- Pro eliminaci nepotismu obsazovat vedoucí funkce zásadně na základě řádného výběrového řízení.
- Při obsazování pracovních míst s výrazným rizikem potencionálních korupčních nabídek využívat i možnost psychologického vyšetření uchazeče.
- Vyhledávat uchazeče, kteří mají a pravděpodobně si zachovají vysoký standard osobní etiky.

3.7 Oblast vzdělávání

- Poskytovat novým zaměstnancům v rámci vstupního školení základní a zásadní informace z hlediska boje proti korupci, zejména ve vztahu k zásadám Etického kodexu soudců a zaměstnanců Okresního soudu v Novém Jičíně.

- Zajistit pro zaměstnance v průběhu jejich pracovní kariéry absolvování adekvátní odborné přípravy, která by měla zahrnovat i problematiku etiky a bezúhonnosti.
- Organizovat specializované kurzy zaměřené na protikorupční jednání.

3.8 Oblast legislativní činnosti

- Při přípravě a posuzování nových právních předpisů nebo novelizací stávajících právních předpisů analyzovat a vyhodnocovat v nich možné zdroje protikorupčního jednání a usilovat o jejich eliminaci. Obdobně postupovat při přípravě a posuzování interních aktů řízení.

3.9 Oblast výkonu soudní moci

- Výkon soudní moci neboli tzv. rozhodovací činnost je oblastí s relativně vysokou mírou korupčního rizika. U této oblasti je však složité přijímat jakákoliv protikorupční opatření nad rámec opatření obecných. Rozhodovací činnost je podrobně upravena obecně závaznými právními předpisy.
- Platí obecná zásada, že soudní moc může činit pouze a výhradně to, co je zákonem stanoveno, k čemu je zákonem zmocněna. Základním protikorupčním nástrojem v této oblasti je tedy důsledné dodržování všech právních norem při jejím výkonu a nezávislost rozhodovací činnosti soudců.
- Dodržování právních norem a interních dokumentů (Vnitřní kancelářský řád, Jednací řád atd.), Dodržování pravidel přidělování práce a věcí dle Rozvrhu práce. Dodržování pravidel pro kontakt s procesními stranami řízení, dodržování pravidel při sdělování informací účastníkům řízení a veřejnosti.

4 HLAVNÍ ZÁSADY A ÚKOLY IPP-OSNJ

Základními hodnotami, které Okresní soud v Novém Jičíně prosazuje, jsou mimo jiné otevřenost, rychlost a zákonnost při rozhodování ve všech oblastech činnosti a také účelné, hospodárné a efektivní nakládání s veřejnými prostředky a jinými zdroji. Pro Okresní soud v Novém Jičíně je proto prioritou realizace protikorupční politiky s nulovou tolerancí.

4.1 VYTVÁŘENÍ A POSILOVÁNÍ PROTİKORUPČNÍHO KLIMATU

Cíl: *Snižovat motivaci soudců a zaměstnanců ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení.*

Prostředím, v němž je odmítáno korupční jednání a je zdůrazňována ochrana majetku státu (soudu) je jedním ze základních pilířů IPP-OSNJ. Hlavními nástroji pro budování takového prostředí jsou osvěta, posilování morální integrity zaměstnanců, aktivní propagace etických zásad a nastavení důvěryhodného mechanismu pro oznámení podezření na korupční jednání.

4.1.1 Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky

Hlavním úkolem je rozšíření základních povinností každého vedoucího zaměstnance o prosazování protikorupčního postoje. Protikorupčním postojem se vedle vlastní bezúhonnosti rozumí zejména dodržování právních předpisů, zdůrazňování důležitosti existence a dodržování Etického kodexu soudců a zaměstnanců Okresního soudu v Novém Jičíně při výkonu práce, propagace jednání odmítajícího korupci a důraz na prošetřování podezření a na vyvození adekvátních disciplinárních a jiných opatření v případě prokázání prošetřovaných skutečností.

Způsob realizace: *Aktivní vystupování a účast vedoucích zaměstnanců na školicích akcích zaměřených na protikorupční tematiku. Informování zaměstnanců o konkrétních příkladech z praxe soudu vč. jejich řešení a důsledků.*

Zodpovídají: všichni vedoucí zaměstnanci

Termín: trvale

4.1.2 Etický kodex soudců a zaměstnanců Okresního soudu v Novém Jičíně

Etický kodex soudců a zaměstnanců Okresního soudu v Novém Jičíně (dále jen „Kodex“), stanovuje chování a povinnosti soudců a zaměstnanců, které přímo nevyplývají ze zákona či z vnitřních předpisů. Kodex dále detailněji rozvádí problematické oblasti, jako jsou např. dary, střet zájmů, apod. Jeho implementace spočívá v aktivní propagaci a vyhodnocování jeho účinnosti.

Způsob realizace: *Pouhá existence Kodexu není dostačující. Správně implementovaný Kodex soudci a zaměstnanci znají, rozumí mu a respektují jej. Proto je třeba zajistit jeho jednoduchou dostupnost pro všechny soudce a zaměstnance na Intranetových stránkách soudu. U soudu musí zároveň nastaveny kontrolní mechanismy ověřující jeho dodržování.*

Porušení Kodexu musí být zároveň porušením povinností vyplývajících z vnitřních předpisů organizace.

Zodpovídají: všichni vedoucí zaměstnanci
Termín: trvale

4.1.3 Vzdělávání soudců a zaměstnanců

Hlavním úkolem je zajistit vstupní a následně pravidelná školení soudců a zaměstnanců na všech úrovních. Vzdělávání soudců a zaměstnanců v protikorupční problematice musí být orientováno na význam ochrany majetku státu, na obsah Kodexu, na zvyšování schopnosti rozpoznat korupci, na zvyšování povědomí o ochraně soudců a zaměstnanců, kteří oznámili podezření na korupci, na postupy vedení soudu v případě potvrzení korupčního jednání. Soudce nebo zaměstnanec je neprodleně po nástupu k soudu seznámen personálním oddělením s Kodexem, což potvrzuje svým podpisem.

Způsob realizace: Posilovat účinnost a snižovat riziko formálnosti protikorupčního vzdělávání lze mimo jiné i tím, že vzdělávací akce jsou organizovány pro jednotlivé úseky (oddělení) dané organizačním uspořádáním příslušného soudu (školicí akce se účastní celý úsek či oddělení včetně vedoucích zaměstnanců). Téma školení či semináře je voleno a zpracováno tak, aby odráželo činnost a zaměření účastníků, s případným uváděním zobecněných případů korupčního jednání.

Zodpovídají: předseda soudu, ředitel správy
Termín: trvale

4.1.4 Systém pro oznámení podezření na korupci

Zavedení systému umožňujícího oznámení při podezření na korupci ze strany soudců, zaměstnanců či třetích stran (např. účastníci řízení, advokáti, insolvenční správci, obchodní nebo smluvní partneři, dodavatelé služeb apod.). Správně vytvořený systém pro oznamování podezření na korupci poskytuje soudcům a zaměstnancům odpovídající prostor či prostředky, jejichž použití má důvěru soudců i zaměstnanců. Řádně prošetřeno musí být i anonymní oznámení týkající se korupčního jednání. Vytvořený systém je nezbytné aktivně ze strany vedení soudu a všech vedoucích zaměstnanců propagovat.

Systém pro prověřování podezření na korupci je zpravidla dvoustupňový:

- 1. Úvodní posouzení relevance oznámené informace,**
- 2. Prověření oznámených informací.**

K oznámení při podezření na korupci lze využít všech komunikačních kanálů, snadno dostupných, s ochranou důvěrnosti a totožnosti oznamovatele, možnost přijímat i anonymní oznámení, a to na **e-mailovou adresu: korupce@osoud.nji.justice.cz**

Přijaté oznámení při podezření na korupci se zapisuje do správního deníku v příslušné aplikaci ISAS, kde si vytvoří pro tyto účely heslo „KORUPCE“.

Způsob realizace: Důvěryhodné systémy pro oznamování mají procesně i pozičně rozpracovány závazné postupy pro nakládání s oznámenými skutečnostmi. Soudci a zaměstnanci vytvořený systém znají, důvěřují mu a oznamují jeho prostřednictvím podezření na korupci zejména za účelem ochrany majetku státu.

Zodpovídají: příslušní zaměstnanci

Termín: trvale

4.1.5 Ochrana oznamovatelů, soudců a zaměstnanců

Nastavení postupů a pravidel, které zajistí podporu a ochranu osobám v dobré víře upozorňujícím na možné korupční jednání. Součástí ochrany oznamovatelů je systém nestranného posuzování jakéhokoli jednání vůči soudci nebo zaměstnanci, které lze považovat za hrozbu, diskriminaci nebo represi za to, že podal oznámení o podezření na uskutečnění korupčního jednání.

Nastavené ochranné postupy a pravidla musí obsahovat i ochranu soudců a zaměstnanců, u kterých se v rámci posouzení oznámení možného korupčního jednání neprokáže pochybení.

Způsob realizace: Vedení soudu jasně deklaruje ochranu oznamovatelů, soudců a zaměstnanců. K tomuto účelu je možné zřídit Etickou komisi, která provádí nestranná posouzení hrozeb, projevů diskriminace či represe uplatňovaných na oznamovateli korupce.

Zodpovídají: osoby určené k prošetření oznámení o podezření na korupci

Termín: trvale

4.2 TRANSPARENTNOST

Cíl: Odrazovat od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti odhalení.

Transparentnost umožňuje veřejnou kontrolu hospodaření státu jak soudci a zaměstnanci, tak veřejností. Zároveň zvyšuje pravděpodobnost odhalení korupce a tím odrazuje od korupčního jednání.

4.2.1 Zveřejňování informací o veřejných prostředcích

Transparentní postupy a zpřístupňování informací o nakládání s veřejnými prostředky soudcům, zaměstnancům a další veřejnosti, zveřejňování informací centrálně a ve formátu, který umožňuje jejich jednoduché zpracování. Zveřejňování informací musí být prováděno v souladu s platnou legislativou, v rozsahu daném vnitřním resortním předpisem.

Zveřejnění a evidence je prováděna v rozsahu:

1. **Informace o rozpočtu.** *Informace o hospodaření s veřejnými prostředky jsou vkládány na portál státní pokladny (Rozpočtové a účetní informace z Integrovaného systému Státní pokladna).*
2. **Informace vztahující se k výběru dodavatelů, vč. veřejných zakázek.** *Instrukce Ministerstva spravedlnosti č.j.: 65/2011-INV-SP, o zadávání veřejných zakázek v resortu Ministerstva spravedlnosti. Instrukce Ministerstva spravedlnosti č.j.: 435/2010-EO-R, o postupu při financování programů reprodukce majetku v resortu Ministerstva spravedlnosti.*
3. **Informace vztahující se k nakládání s majetkem soudu.** *Nemovitý majetek – CRAB (Centrální registr administrativních budov). Údaje jsou vkládány pověřenou osobou Krajského soudu v Ostravě, které jsou zasílány podklady z okresního soudu. Movitý majetek - Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. j.: 152/2011 ze dne 27. září 2011, o inventarizaci majetku a závazků. Příloha k instrukci 326/2013-EO-SP - Přehled majetků určených k inventarizaci. Evidence majetku v IRES (Informační rozpočtový a ekonomický systém pro organizační složky státu).*
4. **Informace o uskutečněných veřejných zakázkách vč. zakázek malého rozsahu.** *Elektronický nástroj zadavatele e-Gordion, elektronické tržiště Tendermarket. Zveřejňování se provádí v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách v platném znění a Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 17.6.2011, č. j. : 65/2011-INV-SP, o zadávání veřejných zakázek v resortu Ministerstva spravedlnosti v platném znění.*
5. **Uzavřené smlouvy, vč. dodatků.** *Evidence smluv probíhá v IRES. Na základě Instrukce MSP č.j. MSP-82/2015-OSU-OSU o zveřejňování informací (uzavřených smluv a faktur) na webových stránkách <http://data.justice.cz/SitePages/soudy.aspx>) tzv. projekt Open data, jsou tyto informace od června 2015 pravidelně zveřejňovány.*

Způsob realizace: *V souvislosti s hospodařením či nakládáním s majetkem státu je u soudu uplatňována zásada, že všude tam, kde zákon připouští variantní splnění daného ustanovení, má soud vydán vnitřní předpis, podle něhož závazně postupuje. Takto zpracovaný systém vnitřních předpisů soudu vytváří základnu pro zveřejňování informací.*

Zodpovídají: ředitel správy, správce sítě, správce budovy(hospodárka)
Termín: trvale

4.2.2 Zveřejňování informací o systému rozhodování

Transparentní aktivní zpřístupňování informací o struktuře a kompetencích při rozhodování soudů soudcům, zaměstnancům a veřejnosti. Zveřejňování informací musí být prováděno v souladu s platnou legislativou, v rozsahu daném resortními a vnitřními předpisy.

Zveřejnění bude provedeno v rozsahu:

1. Informace o struktuře soudu, vyjadřující vztahy podřízenosti a nadřízenosti.

Rozvrh práce pro příslušný rok a jeho změny. Organizační struktura soudu. Povinně zveřejňované informace podle § 5 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Úřední deska soudu (listinná, elektronická).

Způsob realizace: *Soudy zveřejňují povinně informace způsobem umožňujícím vzdálený přístup podle § 5 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Dále je zveřejňován Rozvrh práce pro příslušný rok a jeho změny a organizační struktura soudu.*

Zodpovídají: ředitel správy, správce sítě, správkyňe aplikace/dozorčí úřednice, předseda okresního soudu
Termín: trvale

4.3 ŘÍZENÍ KORUPČNÍCH RIZIK A MONITORING KONTROL

Cíl: *Nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání.*

Aktivní řízení korupčních rizik napomáhá identifikovat oblasti se zvýšeným korupčním potencionálem a prověřovat a posilovat existenci a funkčnost kontrolních mechanismů v těchto oblastech.

4.3.1 Hodnocení korupčních rizik

Revize a hodnocení korupčních rizik, musí být prováděny pravidelně alespoň jedenkrát ročně.

Hodnocení korupčních rizik obsahuje:

1. Identifikaci a analýzu korupčních rizik ve všech činnostech soudu.
2. Vytvoření katalogu korupčních rizik.
3. Stanovení strategie řízení korupčních rizik.
4. Přijetí opatření ke snížení pravděpodobnosti či dopadu korupčních rizik.

Katalog korupčních rizik Okresního soudu v Novém Jičíně – Příloha č. 2 IPP-OSNJ

Způsob realizace: *V rámci hodnocení korupčních rizik lze v souvislosti se stanovováním strategie jejich řízení a s přijímáním opatření ke snížení jejich pravděpodobnosti či dopadu účinně využít zkušenosti a znalosti zaměstnanců jednotlivých úseků soudu.*

Zodpovídají: ředitel správy, předseda okresního soudu
Termín: trvale,
 aktualizovat dle potřeby vždy do 31. března

4.3.2 Prošetřování a monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci

Pravidelné prošetřování činností, v nichž je riziko korupce hodnoceno, jako významné se provádí s cílem identifikovat a vyhodnotit skutečnosti nasvědčující výskytu korupčního jednání. Pravidelný monitoring kontrolních mechanismů provádí předseda soudu a ředitel správy popř. pověřené osoby.

Způsob realizace: *Prošetřování musí být zajištěno způsobem, aby jeho výsledek odrážel hodnocení provedené jak zaměstnanci realizujícími plnění určitých úkolů v příslušných rizikových činnostech, tak pověřenými zaměstnanci.*

Zodpovídají: předseda soudu, ředitel správy,
 pověření pracovníci
Termín: trvale

4.4 POSTUPY PŘI PODEZŘENÍ NA KORUPCI

Cíl: *Minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit opakování obdobného korupčního scénáře.*

Bezodkladná reakce při podezření na korupční jednání zvyšuje pravděpodobnost jeho úspěšného prověření. Důkladná analýza příčin vzniku korupčního jednání je pak zásadní pro posílení preventivních mechanismů, které sníží riziko opakovaného výskytu korupce.

4.4.1 Postupy při prošetřování podezření na korupci

Nastavení postupů vedoucích k bezodkladnému internímu prošetřování podezření na korupci a k minimalizaci vzniklé škody. Příslušní soudní funkcionáři musí nejprve bezodkladně prošetřit relevanci oznámeného podezření na korupci. Součástí postupu je důkladná analýza příčin vzniku korupce a ověření rozsahu korupčního jednání.

Oznámení při podezření na korupci soudců prověřuje předseda soudu. Oznámení při podezření na korupci zaměstnanců správy a výkonu prověřuje ředitel správy. Výsledky zjištění při oznámení podezření na korupci u soudců nebo zaměstnanců jsou předloženy k rozhodnutí předsedovi soudu.

V případech přijetí oznámení při podezření na korupci předsedy okresního soudu, prověřuje okolnosti předseda krajského soudu nebo jím pověřená osoba.

Způsob realizace: *Postupy při prošetřování podezření na korupci vytvářejí celkový rámec spolu se systémem pro oznamování podezření na korupci – viz bod 4.1.4. Rychlost a důkladnost postupu je zásadní pro zamezení případných ztrát nebo škod na majetku státu.*

Zodpovídají: osoby určené k prošetření oznámení při podezření na korupci

Termín: trvale

4.4.2 Následná opatření

Implementace opatření, která omezí opakování korupčního jednání či zajistí jeho včasné odhalení v budoucnu. Součástí opatření je i nastavení postupu a odpovědnosti za rozhodování o disciplinárních opatřeních týkajících se účastníků korupčního jednání; disciplinární opatření musí mít za cíl zajištění ochrany majetku státu. Nápravná opatření se uskutečňují v podstatě ve třech rovinách:

1. Úprava vnitřních procesů.
2. Disciplinární opatření.
3. Řešení vzniklých škod.

Způsob realizace: *Při navrhování disciplinárních opatření lze využít Etickou komisi – viz bod 4.1.5.*

Zodpovídají: předseda soudu, ředitel správy

Termín: trvale

4.5 VYHODNOCOVÁNÍ INTERNÍHO PROTİKORUPČNÍHO PROGRAMU

Cíl: *Zdokonalovat interní protikorupční program a umožnit koordinaci protikorupčních aktivit napříč rezorty.*

4.5.1 Vyhodnocování IPP-OSNJ

Soudy pravidelně jedenkrát ročně vyhodnocují soulad IPP-OSNJ s rámcovým resortním interním protikorupčním programem a resortní Instrukcí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16.3.2016, č.j. 13/2015-OK-OFK/94, kterou se stanoví postup při aktualizaci Resortního interního protikorupčního programu.

Vyhodnocení účinnosti IPP-OSNJ musí být zaměřeno na plnění všech jeho částí (jak kvalitativně, tak kvantitativně), na účinnost tohoto plnění a na implementaci nápravných opatření.

Způsob realizace: *Hodnotící postupy jsou efektivní tehdy, jsou-li zpracovány jako závazné, se stanovenou konkrétní odpovědností. Musí být časově nastaveny tak, aby korespondovaly s termínem, kdy je podle schválené strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014 stanoven termín pro každoroční pravidelné vyhodnocení interního protikorupčního programu, jeho aktualizaci a zveřejnění na internetových stránkách soudů.*

Zodpovídají: ředitel správy, předseda soudu

Termín: vyhodnocení účinnosti - každoročně do 28.2. podle stavu k 31.12. předchozího roku

4.5.2 Zprávy o plnění IPP-OSNJ

Soud každoročně zpracuje „Zprávu o plnění IPP-OSNJ“ a přijatých nápravných opatřeních. Zpráva o plnění IPP-OSNJ obsahuje níže uvedené body:

1. Implementace protikorupčních nástrojů a plán jejich nápravných opatření.
2. Systém a rozsah školení.
3. Katalog korupčních rizik.
4. Počet identifikovaných podezření na korupci a výsledky jejich prověření.
5. Výsledek hodnocení účinnosti celého interního protikorupčního programu.

Zodpovídají: ředitel správy, předseda okresního soudu

Termín: zpracování zprávy - každoročně k 31. březnu (nezasílá se na MSp)

4.5.3 Aktualizace IPP-OSNJ

Na základě „Zprávy o plnění IPP-OSNJ – viz bod 4.5.2 – bude soud provádět aktualizaci IPP-OSNJ a jeho aktuální znění zveřejňovat na svých internetových stránkách. Aktualizovaný IPP-OSNJ obsahuje úpravy jednotlivých bodů tam, kde ze zprávy o plnění a z hodnocení účinnosti vyplynula potřeba zlepšení.

Způsob realizace: Termínové plnění bodu 4.5.2 a 4.5.3, je určeno úkolem 6.2.1 Strategie vlády v boji s korupcí.

Zodpovídají: předseda soudu, ředitel správy
Termín: aktualizace - každoročně k 31.
březnu+ zveřejnění na
internetových stránkách

5 METODA HODNOCENÍ KORUPČNÍCH RIZIK

Smyslem katalogu korupčních rizik je:

- identifikovat oblasti současného systému, ve kterých hrozí nebezpečí výskytu korupčního jednání, popsat korupční rizika a v návaznosti na jejich význam pak další činnosti Okresního soudu v Novém Jičíně,
- přijímat taková opatření, jež by vedla k minimalizaci těchto korupčních rizik, případně k eliminaci korupčního prostředí.

Riziko – znamená nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení cílů soudu.

Pravděpodobnost výskytu rizika (P) – je možnost vzniku události v budoucnu.

Dopad rizika (D) – je možno chápat jako následek vzniklé události ovlivňující negativně dosažení cílů soudu, přičemž je možné jej rozlišit na přímý materiální dopad a nepřímý materiální dopad s vlivem na společenskou nebezpečnost.

Významnost jednotlivých procesů (V) je dána součinem pravděpodobnosti výskytu rizika (P) a dopadu identifikovaných rizikových procesů (D).

$$V = P * D$$

Pravděpodobnost výskytu korupčního jednání (rizika) - P Pravděpodobnost výskytu rizika	Popis	Příklad
5	Téměř jistý	Ukazující se téměř vždy (80 – 100%)
4	Pravděpodobný, častý	Projevuje se často (60 – 80%)
3	Možný pravděpodobný	Projevuje se (40 – 60%)
2	Možný, nepravděpodobný	Ukazuje se občas (5 – 40%)
1	Téměř vyloučený, výjimečný	Ukazuje se za výjimečných okolností (0 – 5%)

Dopad výskytu korupčního jednání (rizik) - D

Stupeň závažnosti	Popis	Následky
5	Devastující, OSS není schopna plnit úkoly, které jí ukládá zákon a pro které byla zřízena, obrovské finanční ztráty	Zastavení chodu soudu jako celku

4	Zásadní, selhání základních funkcí, velké finanční ztráty	Výpadek chodu rozhodující činnosti
3	Podstatný, opakující se výpadky, střední finanční ztráty	Opakující se výpadky
2	Málo podstatný, malé finanční ztráty	Občasné výpadky v činnostech
1	Prakticky žádný, bez vlivu, nevýznamné finanční ztráty	Výpadky nemají vliv na chod soudu

Významnost jednotlivých procesů – V

V je v rozmezí hodnot 16 – 25 - velké riziko, nutno bezprostředně realizovat opatření snižující riziko na přijatelnou úroveň

V je v rozmezí hodnot 10 – 15 - střední riziko, nutno realizovat opatření ke snížení rizika

V je v rozmezí hodnot 4 – 9 - malé riziko, práce se zvýšenou pozorností (školení, režimová opatření atd.

V je v rozmezí hodnot 0 – 3 - triviální riziko, nejsou vyžadována žádná opatření.

ZÁVĚR

Zpracováním IPP-OSNJ je v působnosti Okresního soudu v Novém Jičíně zabezpečeno plnění úkolů stanovených usnesením vlády ČR č. 752/2013, ve znění usnesení vlády č. 851/2013.

IPP-OSNJ je závazný pro všechny soudce a zaměstnance Okresního soudu v Novém Jičíně. Soudci a zaměstnanci jsou povinni IPP-OSNJ v potřebném rozsahu respektovat a řídit se jím, přičemž se nezbavují povinnosti dodržovat i ostatní ustanovení obecně platných právních předpisů.

V Novém Jičíně dne 30.5.2016.

JUDr. Vít V e s e l ý
předseda okresního soudu

6 PŘÍLOHY

6.1 PŘÍLOHA Č. 1: Etický kodex soudců a zaměstnanců Okresního soudu v Novém Jičíně

6.2 PŘÍLOHA Č. 2: Mapa korupčních rizik